

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Factors Affecting to Students' Participation in Activities of Program
in Government Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

วิรัช ภูมาศรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Wirat Poomasree

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

Email: asksak@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา 3) เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านตัวนักศึกษา อยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก กิจกรรมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมบำรูงศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ข้อเสนอแนะ มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่และงบประมาณ ควรมีกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ ควรมีห้องประชุมมีพื้นที่กว้าง และสถานที่จอดรถของนักศึกษาควรมีหลังคา

* ได้รับบทความ: 3 เมษายน 2565; แก้ไขบทความ: 26 พฤษภาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 14 มิถุนายน 2565

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า 1) กิจกรรมที่รู้สึกประทับใจ คือ กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ การชักจูงของเพื่อน และแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม 3) มหาวิทยาลัยช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ มีพื้นที่ที่อำนวยความสะดวก มีอาจารย์ที่ปรึกษาดี และกิจกรรมที่สร้างสรรค์มีความน่าสนใจ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล; การมีส่วนร่วม; กิจกรรมนักศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the factors influencing student participation in activities, 2) to study relationship between student and participation in activities, and 3) to suggest guidelines for promoting student participation in activities. This was a quantitative and qualitative research. The sample group consisted of 109 of 1st - 4th year students of program in government, in 2019 academic year. The research tools were questionnaires and interview forms. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the quantitative research are as follows. The results of the quantitative research found that 1) the factors affecting to students' participation in activities were at a high level in overall. The student factor got the highest average. Participation in activities of students also was at high level. And participation in activities for arts and culture maintenance were found with the highest average. 2) The student relationship between participation in activities was a statistically significant in the same direction, and 3) The suggestions were that the university should support activities both in terms of buildings and budgets. There should be outside educational activities. There should be a meeting room in a wide area and parking place for students should have a roof.

The results of the qualitative research are as follows. 1) The impressive activities were sports held both inside and outside the university. 2) The factors affecting participation in activities were the persuasion and motivation with friends in activities. 3) The university had stimulated participation in activities by providing convenient area, a good advised teacher and creative and impressive in activities.

Keywords: Factors affecting; Participation; Student Activities

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษา มีภารกิจที่สำคัญ 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภารกิจที่สำคัญที่สุด คือ การผลิตบัณฑิต ซึ่งนอกจากจะทำให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการแล้วยังผลิตบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) “หลักการที่ 2. หลักคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม” ซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพนักศึกษา เสริมสร้างความรู้และทักษะ ทางอาชีพ ให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)) พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคมและสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ กิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และเสริมสร้างทักษะ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

กิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการเพิ่มพูนประสบการณ์และก่อให้เกิดการพัฒนา บุคลิกภาพและค่านิยมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีนโยบาย มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ การบริหารงาน การรับผิดชอบต่อตนเองและการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยจึงสนับสนุน ให้มีการส่งเสริมในรูปแบบของชมรม ซึ่งมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมทางวิชาการ นันทนาการ กีฬา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จัก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่น เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ และตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย, 2559) ว่า “ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ (Domains of Learning)

นอกจากนี้แล้ว ครอบคลุมการเสนอแนะในการปรับปรุงยุทธวิธีการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมการเสริมหลักสูตร” นอกจากนี้ยังได้กำหนดไว้ในเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ข้อ 2 ว่า “เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ตามประกาศของมหาวิทยาลัย”

การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เป็นข้อบังคับที่นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรม เพราะหากนักศึกษาไม่ผ่านกิจกรรมจะส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาด้วย จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่ผ่านมาไม่ว่ากิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยและกิจกรรมภายนอกมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังมีนักศึกษาอีกบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอาจเป็นเพราะ กฎ เกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย จึงเป็นประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการทราบ การที่นักศึกษาเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพราะสาเหตุอะไร มีปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลทำให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และนักศึกษามีความต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงพัฒนาในด้านใดบ้าง หรือให้มีการปรับปรุงกิจกรรม ข้อบังคับ กฎ เกณฑ์ ระเบียบ หรือแม้แต่งบประมาณที่ทางมหาวิทยาลัยจัดสรรให้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมุ่งค้นหาคำตอบมี 3 ประการ คือ ประการแรก มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ประการที่สอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ อย่างไร และประการสุดท้ายจะมีแนวทางส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้สูงขึ้นในอนาคตได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร ในการวิจัย คือ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2562 จำนวน 149 คน ประกอบไปด้วยนักศึกษาชั้นปี 1 จำนวน 37 คน นักศึกษาชั้นปี 2 จำนวน 37 คน นักศึกษาชั้นปี 3 จำนวน 34 คน และนักศึกษาชั้นปี 4 จำนวน 41 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2562 รวมจำนวน 149 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 4 ชั้นภูมิ จำแนกตามชั้นปีที่ คือ ชั้นปีที่ 1 - 4 โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 คน

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักศึกษาคฤหัสถ์สาขาวิชาการปกครองที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2562 ชั้นปีที่ 1 - 4 ชั้นปีละ 2 คน จำนวน 8 คน

4. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ สำหรับข้อมูลปฐมภูมินั้น ผู้วิจัยได้มาจากแบบสอบถามมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ส่งแบบสอบถามไปหากกลุ่มตัวอย่าง 2) รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม และกรณีที่พบว่าแบบสอบถามตอบกลับมาน้อย ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมเข้าไป และ 3) ประมวลผลข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถาม ทั้งข้อมูลปลายปิดและข้อมูลปลายเปิด

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ คือ หนังสือทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1) ในการวิเคราะห์แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของตารางและคำบรรยาย

2) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แล้วตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยสรุปสาระสำคัญของพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 109 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 อายุระหว่าง 21-23 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 68.80 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50

2. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครองทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านตัวนักศึกษา และ ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านตัวนักศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับมาก และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสถานศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ นโยบายของสถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรม อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ข้อมูลข่าวสารของกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

2) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอนกับต่างสถาบัน อยู่ในระดับมาก

3) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สอนโดยเน้นการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนเน้นการให้นักศึกษาฝึกการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก

4) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านตัวนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ด้านตัวนักศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กิจกรรมทำให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ กิจกรรมช่วยสร้างความกล้าแสดงออก อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมช่วยพัฒนาความสามารถ และความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก

5) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเหมาะสมของเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การชักชวนจากเพื่อน ๆ ให้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากและข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเหมาะสมของอาคารเรียนอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาโดยรวมทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม กิจกรรมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กิจกรรมบำรุงศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์อยู่ในระดับมากและกิจกรรมที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมทางวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละกิจกรรมมีผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางวิชาการ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดกิจกรรม นิทรรศการ/ผลงานทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานสัปดาห์ล้านนาวิชาการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการภายนอกมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 165
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2565

2) การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านกีฬา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านมีความสนใจในกิจกรรมกีฬาตามความสนใจ และสมัครใจในเวลาว่าง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในกีฬา/นันทนาการและออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ผ่อนคลายความตึงเครียด และพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้รับประโยชน์จากอุปกรณ์การกีฬาที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ อยู่ในระดับมาก

3) การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรม ค่ายอาสาพัฒนาต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน และท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการซ่อมแซม/พัฒนา อาคารเรียน ห้องสมุด ฯลฯ อยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวันเด็ก อยู่ในระดับมาก

4) การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมกิจกรรมบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรม วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิธีรดน้ำดำหัว ฌาปนกิจอาจารย์อาวุโสอยู่ในระดับมาก และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ/ผลงานต่าง ๆ ทางด้านศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชา การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาปัจจัย 5 ด้าน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาทั้งปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านตัวนักศึกษา และ ด้านสภาพแวดล้อม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านตัวอาจารย์ผู้สอน ด้านตัวนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชา การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.694 ถึง 0.846 ทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสูงสุด ส่วนปัจจัยด้านสถานศึกษามีค่าต่ำสุด

ตารางที่ 1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนากับปัจจัย 5 ด้าน

ปัจจัย	ระดับความสัมพันธ์	r	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1) ด้านสถานศึกษา	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง	0.721	ยอมรับสมมติฐาน
2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง	0.802	ยอมรับสมมติฐาน
3) ด้านอาจารย์ผู้สอน	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง	0.737	ยอมรับสมมติฐาน
4) ด้านตัวนักศึกษา	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง	0.766	ยอมรับสมมติฐาน
5) ด้านสภาพแวดล้อม	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง	0.846	ยอมรับสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง

คำถามที่ 1 ตั้งแต่เข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีกิจกรรมไหนที่รู้สึกประทับใจที่สุด และให้คำอธิบายความเป็นมาของความประทับใจนั้น พบว่า กิจกรรมกีฬาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เนื่องจากทุกคนจะมีส่วนร่วมกับงานกีฬาแล้วยังมีการแสดงออกของความสามารถของแต่ละคน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ และทำให้รู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน ร่าเริง กิจกรรมการรับน้อง เพราะได้รู้จักผู้คนใหม่ๆ มีความรู้สึกถึงความเป็นเพื่อน พี่ น้องกัน และสร้างความคุ้นเคยกันของรุ่นพี่รุ่นน้อง กิจกรรมปฏิบัติธรรม และที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งทำให้นักศึกษาได้ฝึกสงบจิตสงบใจ กิจกรรมไหว้ครู ได้เป็นตัวแทนของห้องและตัวแทนของชั้นปี มีโอกาสได้แสดงออก และกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

คำถามที่ 2 ปัจจัยที่ท่านคิดว่า มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา พบว่า การชักจูงของเพื่อน และแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม คือ สิ่งที่ตั้งใจดูความสนใจ เช่น การให้คะแนนเพิ่มในรายวิชา เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษา การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมที่เป็นวิชาการก็เป็นสิ่งที่นักศึกษานำมาเป็นเหตุผลที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยเช่นกัน การเปิดใจเรียนรู้ ความร่วมมือกัน เวลา และหน้าที่ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป การได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัจจัยด้านการเรียนการสอน อาจารย์สั่งงานมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ถึงเข้าร่วมกิจกรรมก็ไม่มีความสุขเพราะว่ารู้สึกกังวลเรื่องผลการเรียน

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 167 ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2565

คำถามที่ 3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีส่วนในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาอย่างไรบ้าง พบว่า พื้นที่ที่อำนวยความสะดวกและมีอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมที่สร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ การมีส่วนร่วม สร้างความสามัคคี ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ต่อกันที่ดีขึ้น การเรียนการสอน การปลูกจิตสำนึก การพัฒนาความรู้และสามารถต่อนักศึกษา การกระตุ้นการพัฒนาความกล้า จิตอาสา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อจิตอาสาของนักศึกษา

สรุป กิจกรรมที่นักศึกษารู้สึกประทับใจที่สุด คือ กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย กิจกรรมการรับน้อง กิจกรรมปฏิบัติธรรม กิจกรรมไหว้ครู และกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ การชักจูงของเพื่อน แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมที่สร้างสรรค์ ระยะเวลา และการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมีส่วนในการกระตุ้นให้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยมีพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษา การกระตุ้นการพัฒนาความกล้า จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อจิตอาสาของนักศึกษา

6. ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาได้เสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่ และงบประมาณ ควรมีกิจกรรมให้นักศึกษาได้ออกศึกษานอกสถานที่เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ใหม่ ๆ และสัมผัสกับสถานที่ที่แตกต่างจากที่เรียนภาคทฤษฎีภายในห้องเรียน นอกเหนือจากการนั่งเรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ให้นักศึกษาได้สัมผัสกับประสบการณ์ใหม่ ๆ นอกจากนั้น ควรมีห้องประชุมมีพื้นที่เหมาะสม และสถานที่จอดรถของนักศึกษาควรมีหลังคามุงเพื่อป้องกันแดดและฝน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านตัวนักศึกษายู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล แซ่ก่อง (2561) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในกิจกรรมที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย” พบว่า ปัจจัยเพศ ปัจจัยสังกัดคณะ ปัจจัยผลการเรียนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษา ปัจจัยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในมหาวิทยาลัย และปัจจัยการเรียนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่า ถ้านักศึกษาเห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยเพิ่มพูนความรู้ มีความน่าสนใจ คิดว่าช่วยเสริมทักษะการทำงานในอนาคต ทำให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม ช่วยสร้างความกล้าแสดงออก พัฒนาความสามารถ และความเป็นผู้นำของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม อันจะส่งเสริมให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักเรศ เมตตะธำรงค์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตสกลนครต่อการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” พบว่า การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ การคิดริเริ่ม การร่วมปฏิบัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะคิด การรับรู้ และความรับผิดชอบ

อธิบายได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรม มีกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการทำกิจกรรม ช่วยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาได้แสดงออก เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และมีการร่วมกิจกรรมกับต่างสถาบัน ส่งผลให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณากิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ กิจกรรมบำรุงศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิชาญ กนตสีโล และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช ศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561” พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช ศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 169
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2565

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตเจริญ ศรขวัญ (2561) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพบว่าภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอโยทยาามีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองอโยทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อธิบายได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมบารุงศิลปวัฒนธรรม มีผลต่อนักศึกษา เพราะกิจกรรมเป็นการเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์สามารถพัฒนาตนเองในด้านสังคม และด้านวิชาการ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องสามารถประเมินได้ว่า ผลของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด นักศึกษามีส่วนร่วมอภิปรายและระดมความคิดเห็น มีส่วนร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหากิจกรรมที่จัดขึ้น โดยมหาวิทยาลัยต้องบูรณาการความต้องการ ความเพลิดเพลิน ความตื่นตัว และการเรียนรู้ เพื่อให้มีความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กับปัจจัย 5 ด้าน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษากับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านตัวนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ปัจจัยด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า ถ้ามหาวิทยาลัยให้การสนับสนุน เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นสนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ เปิดโอกาสให้มีชมรมหรือกิจกรรมที่เหมาะสม กฎ ข้อบังคับ ของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม จะส่งผลให้นักศึกษามีความสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการกิจกรรม

2) ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอโดยใช้กรณีศึกษา

หรือการศึกษาจากสถานการณ์จริง การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่งผลให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นการนำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับต่างสถาบันก็จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

3) ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การสอนของอาจารย์ที่เน้นให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่มและมีส่วนร่วมในรายวิชาของอาจารย์ผู้สอน ส่งผลให้นักศึกษาเข้าไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่เน้นให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษากล้าคิดกล้าทำนำไปสู่การกล้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

4) ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า นักศึกษาเห็นว่าการกิจกรรมที่จัดขึ้นช่วยเพิ่มพูนความรู้ มีความน่าสนใจ คิดว่าช่วยเสริมทักษะการทำงานในอนาคต ทำให้มีโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม ช่วยสร้างความกล้าแสดงออก พัฒนาความสามารถ และความเป็นผู้นำของนักศึกษา

5) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารเรียน ห้องประชุมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมหรือสถานที่ทำกิจกรรม ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม การชักชวนจากเพื่อน ๆ และการสนับสนุนของครอบครัว ส่งผลให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้เกิดความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมและกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยสัมภาษณ์นักศึกษาแบบเจาะลึก เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างชัดเจน เพื่อนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนามหาวิทยาลัยสามารถจัดกิจกรรมอย่างมีคุณภาพและช่วยสนับสนุนนักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยต่อไป

3. ควรมีการศึกษาบทบาทของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยว่าเข้ามามีส่วนช่วยอย่างไร จึงจะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้องค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

การจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ เปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งชมรมที่หลากหลาย อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำดี เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นให้การสนับสนุนอย่างดี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยต้องเอื้อต่อการจัดกิจกรรม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยการจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เพื่อน ๆ และครอบครัว ก็มีส่วนทำให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาตนเองในด้านสังคม ด้านวิชาการ และภาวะความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ และมีห้องประชุมมีพื้นที่กว้างขวางสะดวกในการจัดกิจกรรม

เอกสารอ้างอิง

_____. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563, จากhttp://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/057/T_0054.PDF

จักรเศ เมตตะธำรงค์, วรรณิดา สารีคำ และ สมชาติ ตีอุดม. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนครต่อการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(2), 7-17.

จิตเจริญ ทรขวัญ. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(1), 153-163.

- พระมหาวิชาญ กนต์ลีโล และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 6(4), 1913-1932.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2559). *หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559). นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*
- สุวิมล แซ่ก่อง. (2561). การมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในกิจกรรมที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 13(1), 61-71.